

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 120/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. H., vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia bližšie neoznačených základných práv postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 13/09 a jeho uznesením sp. zn. 6 Tdo 13/09 z 23. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. H. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2010 doručená sťažnosť L. H., vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia bližšie neoznačených základných práv postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 13/2009 a jeho uznesením sp. zn. 6 Tdo 13/09 z 23. apríla 2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 1. marca 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 13/2009 z 23. apríla 2009 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu

v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 To 73/2008 zo 17. októbra 2008 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 T 92/2007 z 28. apríla 2008. Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené až 13. januára 2010. Hoci podané dovolanie obsahovalo relevantné dôvody vyplývajúce z ustanovenia § 371 Trestného poriadku, napriek tomu podľa názoru najvyššieho súdu nebol daný žiaden zo zákonom stanovených dovolacích dôvodov. Sťažovateľ trvá na tom, že uznesením krajského súdu došlo zásadným spôsobom k porušeniu jeho práva na obhajobu, čoho dôkazom je konštatovanie uvedené v odvolaní jeho obhajcu advokáta JUDr. J. K. z 5. mája 2008, keďže sa tam uvádza, že neboli vykonané všetky dôkazy svedčiace v prospech sťažovateľa, čím došlo k obmedzeniu jeho práva na obhajobu. Lepšieho svedka, ako je advokát JUDr. J. K., sťažovateľ ani nepotrebuje. Zároveň je tým dokázané, že odôvodnenie dovolania ustanovením § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku bolo namieste. Najvyšší súd nemal právo dovolanie odmietnuť, pričom ani citácia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je správna.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd zrušil v plnom rozsahu uznesenie najvyššieho súdu z 23. apríla 2009 ako protiústavné a vec vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ taktiež požadoval, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti.

2. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 13/2009 z 23. apríla 2009, ktoré si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 To 73/2008 zo 17. októbra 2008. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 T 92/2007 z 28. apríla 2008 bol sťažovateľ uznaný za vinného za dva skutky, a to jednak za to, že 8. decembra 2006 okolo 20.20 h v obci Č. v opitom stave fyzicky napadol 53-ročného J. J. tak, že ho viackrát udrel rukou do krku a po páde na zem opakovane kopal do chrbta a nožom nezistených rozmerov pichol do chrbta vpravo, čím J. J. spôsobil zranenia s dĺžkou liečenia od 10 od 21 dní, ako aj za to, že bezprostredne po útoku na J. J. neoprávnene vnikol do dvora rodinného domu v obci Č., kde fyzicky napadol majiteľa domu 38-ročného G. F. tak, že na terase domu ho v úmysle usmrtiť trikrát bodol veľkou silou a prudkosťou do ľavej časti hrudníka bližšie nezisteným nožom s dĺžkou

čepele okolo 10 cm a spôsobil mu vážne zranenia žalúdka a srdca, ktorým G. F. pri prevoze do nemocnice podľahol. Tým spáchal jednak prečin ublíženia na zdraví podľa § 153 ods. 1 Trestného zákona (v prvom skutku), ako aj obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona (v druhom skutku). Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Bola mu tiež uložená povinnosť nahradiť škodu zdravotným poisťovniam D., a. s., a A., a. s. Odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 6 To 73/2008 zo 17. októbra 2008 zamietnuté. Proti uzneseniu krajského súdu, ako aj proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie podané okresnému súdu 25. decembra 2008 (ide pravdepodobne o mylne uvedený dátum, pozn. ústavného súdu). Vyslovil v ňom názor, že uznesením krajského súdu došlo zásadným spôsobom k porušeniu jeho práva na obhajobu a že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Napriek citácii § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku v ďalšej časti odôvodnenia dovolania poukazoval len na dôkaznú situáciu a hodnotenie dôkazov, pričom uzatvoril, že týmto nesprávnym hodnotením a vykonávaním dôkazov bolo porušené jeho právo na obhajobu. Preto žiadal najmä o opakované vykonanie rekonštrukcie činu, lebo vyšetrovací pokus bol podľa neho nedostatočný.

Dovolanie nie je dôvodné. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Dovolanie vyvodzuje porušenie práva na obhajobu len z nesprávneho hodnotenia dôkazov, resp. z toho, že nižšie súdy nevykonali rekonštrukciu a pri rozhodovaní sa opreli len o výsledky vyšetrovacieho pokusu. Rozsah a spôsob vykonávania dôkazov je úplne a iba vecou, o ktorej patrí rozhodovať všeobecným súdom prvého a druhého stupňa. Ak pri vykonávaní konkrétnych dôkazov nedôjde ku konkrétnemu porušeniu predpisov trestného práva zabezpečujúcich právo obvineného na obhajobu, nemožno takéto porušenie vyvodzovať len z iného postupu dokazovania a hodnotenia dôkazov, než aký si predstavoval sťažovateľ. Najvyšší súd preto porušenie tohto práva nezistil. Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli

súdom vykonané zákonným spôsobom. Ani v prípade nezákonne vykonaných dôkazov zákonodarca nemal na mysli dôkazy vykonané iným spôsobom a inak hodnotené, než si predstavoval alebo želan sťažovateľ, pokiaľ ich vykonanie a hodnotenie neodporuje Trestnému poriadku. Najvyšší súd preto nezistil vo veci nezákonne vykonané dôkazy. Dôkaz vyšetrovacím pokusom nebol vykonaný ani vyhodnotený nezákonne. Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Zo znenia už uvedeného ustanovenia a z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Najvyšší súd ako súd rozhodujúci o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku je viazaný skutkovým stavom zisteným súdmi prvého a druhého stupňa. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania nižšie súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam všeobecného súdu, ktorý je určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až l), resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Trestného poriadku. Tento mimoriadny opravný prostriedok pri uplatňovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku neslúži na revíziu a nápravu skutkových zistení súdov prvého a druhého stupňa. Svedčí o tom aj dikcia tohto ustanovenia. Pritom podľa § 371 ods. 6 Trestného poriadku dovolanie iba proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba odvolací súd, pretože dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa. Samotnú správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať už aj z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného

poriadku. Tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie všeobecného súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie podľa tohto dôvodu je teda určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, ak tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. V konečnom dôsledku z toho vyplýva, že s poukazom na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je možné domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Tento dovolací dôvod pripúšťa iba tzv. právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi. Skutkový stav je v rámci rozhodovania o dovolaní opierajúcom sa o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže ani skúmať, ani meniť. Treba tiež uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie alebo dokonca ustanovenia (ako v tomto prípade) upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu a jeho podstatou sú námietky správnosti skutkových zistení alebo hodnotenia dôkazov nižšími súdmi, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. V posudzovanej veci je z dôvodov dovolania zrejmé, že sťažovateľ namieta spôsob, akým nižšie súdy vyhodnotili v jeho neprospech vykonané dôkazy, a tiež ako nadväzne na takto hodnotené dôkazy posúdili skutok, ktorého sa dopustil. Skutok tak, ako bol zistený okresným súdom a krajským súdom, je pre najvyšší súd pri uplatňovanom dovolacom dôvode záväzný a právne posúdenie skutku krajským súdom je potom správne a v súlade so zákonom. Prípadné posúdenie konania sťažovateľa podľa iného ustanovenia neprichádza do úvahy. Z dosiaľ uvedeného v konečnom dôsledku vyplýva, že uznesenie napadnuté dovolaním nespočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku, ale ani na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení, pretože skutky tak, ako boli nižšími súdmi zistené, vykazujú znaky už uvedených trestných činov (prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v prvom

skutku a obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona v druhom skutku). Preto uvádzaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je daný.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo

slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podstatou sťažnosti je sťažovateľov nesúhlas so stanoviskom najvyššieho súdu, ktorý odmietol jeho dovolanie z dôvodu, že sťažovateľom v podanom dovolaní uvádzané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku nie sú dané. Pritom sťažovateľ osobitne zdôrazňuje, že nižšie súdy zásadným spôsobom porušili jeho právo na obhajobu, čoho dôkazom je právny názor jeho obhajcu vyslovený v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, v ktorom namieta porušenie práva na obhajobu. Hoci to sťažovateľ výslovne neuvádza, zrejme má na mysli porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z pohľadu ústavného súdu možno uviesť, že odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu treba považovať za vyčerpávajúce a úplné, ktoré sa v dostatočnom rozsahu a kvalite vysporiadalo s dovolacími námietkami sťažovateľa. Toto uznesenie preto v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Niet preto ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol.

Samotná skutočnosť, že sťažovateľ s poukazom na právny názor vyjadrený jeho obhajcom so závermi najvyššieho súdu nesúhlasí, nemôže zakladať porušenie žiadneho základného práva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2010